

Opravična št.:

U-I-67/15, Up-316/15

ECLI:

ECLI:SI:USRS:2018:U.I.67.15

Akt:

Postopek odločanja o ustavni pritožbi zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Cp 426/2015 z dne 20. 2. 2015 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. P 2714/2014-V z dne 13. 1. 2015 in s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. P 2714/2014-V z dne 25. 11. 2014

Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11 in 25/14) (ZOPNI), 5. odst. 10. čl., 1. odst. 57. čl.

Izrek:

Postopek odločanja o ustavni pritožbi zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Cp 426/2015 z dne 20. 2. 2015 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. P 2714/2014-V z dne 13. 1. 2015 in s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. P 2714/2014-V z dne 25. 11. 2014 se ustavi.

Pobuda za oceno ustavnosti petega odstavka 10. člena in prvega odstavka 57. člena Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11 in 25/14) se zavrže.

Pritožnica oziroma pobudnica sama nosi svoje stroške postopka pred Ustavnim sodiščem.

Evidenčni stavek:

Ustavno sodišče ustavi postopek, če pritožnik ustavno pritožbo umakne.

Pobudnik nima pravnega interesa, če ne izkaže, da bi morebitna ugoditev pobudi privedla do izboljšanja njegovega pravnega položaja.

Geslo:

1.4.10.6 - Ustavno sodstvo - Postopek - Vmesni postopki - Izločitev sodnika.

1.5.51.1.2.1 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku abstraktne presoje - Zavrženje pobude - Ker ni pravnega interesa.

1.5.51.1.11 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku abstraktne presoje - Odločitev o stroških .

1.4.14.3 - Ustavno sodstvo - Postopek - Stroški - Stroški postopka.

1.5.51.2.7 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku odločanja o ustavni pritožbi - Umik ustavne pritožbe.

Pravna podlaga:

Člen 25.3, 34.1, 49.1, 55.b.3, Zakon o Ustavnem sodišču [ZUstS]

Opomba:**Dokument v PDF obliki:**

[U-I-67-15, Up-316-15.pdf](#)

Polno besedilo:

U-I-67/15-22

Up-316/15-20

29. 3. 2018

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopkih za preizkus ustavne pritožbe in pobude Marije Lovšin, Ribnica, ki jo zastopa Odvetniška pisarna Nikola Maslovarić, d. o. o., Ljubljana, na seji 29. marca 2018

sklenilo:

- 1. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti petega odstavka 10. člena in prvega odstavka 57. člena Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11 in 25/14) se sprejme.**
- 2. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti drugega odstavka 5. člena in tretjega odstavka 21. člena Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora se zavrže.**
- 3. Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Cp 426/2015 z dne 20. 2. 2015 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. P 2714/2014-V z dne 13. 1. 2015 in s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. P 2714/2014-V z dne 25. 11. 2014 se sprejme v obravnavo.**

OBRAZLOŽITEV

1. Sodišče prve stopnje je v pravdi zaradi odvzema premoženja nezakonitega izvora ugodilo predlogu tožeče stranke, da se do pravnomočne odločitve o tožbenem zahtevku podaljša začasno zavarovanje odvzema premoženja pritožnice (tretje tožene stranke), ki ga je predhodno odredilo Okrožno sodišče v Kopru s sklepom št. XI Kpd 21717/14 z dne 3. 6. 2014. Pritožnici je prepovedalo odtujiti in obremeniti nepremičnino (hotelsko enoto - apartma) z zaznambo te prepovedi v zemljiški knjigi. Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da je verjetno, da je navedena nepremičnina pritožnice, ki je povezana oseba po Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (v nadaljevanju ZOPNI), nezakonitega izvora v smislu prvega odstavka 5. člena ZOPNI in da je podano očitno nesorazmerje iz drugega odstavka 5. člena ZOPNI. Izpolnjeni naj bi bili tudi vsi pogoji za podaljšanje začasnega zavarovanja odvzema premoženja iz prvega odstavka 20. člena ZOPNI. Sodišče prve stopnje je ugovor pritožnice zavrnilo, pritožbeno sodišče pa je zavrnilo njeno

pritožbo.

2. Pritožnica zatrjuje kršitev pravice iz 14., 22., 23., 25., 27., 28. in 33. člena Ustave ter kršitev 2. in 155. člena Ustave. Sodišči naj bi kršili načeli prepovedi povratne veljave zakona (155. člena Ustave) in pravne varnosti (2. člen Ustave) ter pravico iz 33. člena Ustave, ker naj bi izpodbijani sklepi temeljili na ZOPNI, ki krši 153., 154. in 155. člen Ustave. Premoženje, ki je predmet začasnega zavarovanja, naj bi namreč pritožnica kupila 25. 4. 2009, tj. pred uveljavitvijo ZOPNI. Tudi prvotožencu očitano kataloško kaznivo dejanje naj bi bilo izvršeno pred tem trenutkom. Pritožnica nasprotuje stališču sodišča, da pravica do zasebne lastnine, v katero naj bi ZOPNI retroaktivno posegal, varuje le pošteno pridobljeno lastninsko pravico. Ker naj bi sodišči z retroaktivno uporabo ZOPNI vzpostavljali nezakonitost premoženja, ki naj bi bilo do uveljavitve ZOPNI zakonito, naj bi pritožnico postavili v neenak položaj v primerjavi z drugimi subjekti, ki naj bi na enak način v istem obdobju pridobili lastninsko pravico na nepremičnini. Zato naj bi pritožnici kršili drugi odstavek 14. člena in 22. člen Ustave. Očitno napačno in pavšalno (2., 14. in 22. člen Ustave) naj bi bilo tudi stališče sodišča glede očitkov o nezakonitosti finančne preiskave in v njej pridobljenih dokazov. Pravice iz 14., 22., 23. in 25. člena Ustave naj bi bile pritožnici kršene, ker sodišče ni presojalo navedb pritožnice glede utemeljenih razlogov za sum, da je bilo izvršeno kataloško kaznivo dejanje, razlogov za sum za prenos premoženja na pritožnico kot povezano osebo ter nevarnosti onemogočanja kasnejšega odvzema premoženja; stališča, ki ji je v zvezi s tem sprejelo, pa naj bi bila očitno napačna. V zvezi s stališčem sodišč glede nevarnosti, da bi otežila odvzem premoženja, zatrjuje še kršitev 2. člena Ustave ter pravice iz 33. člena Ustave. Zaradi opustitve presoje sorazmernosti ukrepa po tretjem odstavku 21. člena ZOPNI naj bi sodišči kršili načelo sorazmernosti iz 2. člena Ustave in pravici iz 23. in 25. člena Ustave. Ker naj sodišče ne bi odločilo o povračilu stroškov, ki naj bi jih pritožnica zahtevala v pritožbi, pa naj bi ji bili kršeni pravici iz 22. in 23. člena Ustave.

3. Pritožnica vlaga tudi pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti ZOPNI. Peti odstavek 10. člena in prvi odstavek 57. člena ZOPNI naj bi bila v neskladju z 2. in 155. členom Ustave, ker naj bi omogočala, da sodišče uporabi ZOPNI tudi za razmerja, nastala in zaključena pred njegovo uveljavitvijo. ZOPNI naj bi posegal tudi v pridobljene pravice udeležencev v postopku. Posledica retroaktivne veljavnosti ZOPNI naj bi bilo tudi neskladje z drugim odstavkom 14. člena Ustave. Drugi odstavek 5. člena ZOPNI je po pritožničinem mnenju v neskladju z 2., 15. in 153. členom Ustave, tretji odstavek 21. člena ZOPNI pa z 2. in 22. členom Ustave ter s pravico do obrambe iz drugega odstavka 6. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 - EKČP). Pobudnica zatrjuje tudi druga neskladja ZOPNI z Ustavo (kršitev 2., 27., 33. in 69. člena Ustave), vendar ne navede, katerim členom so njeni očitki namenjeni.

4. Ustavno sodišče je sprejelo pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti petega odstavka 10. člena in prvega odstavka 57. člena ZOPNI (1. točka izreka). Odločilo bo, ali je v skladu s prepovedjo retroaktivnosti. Pri tem pripominja, da je začasno zavarovanje premoženja neposredno v vlogi zagotovitve učinkovitosti odvzema premoženja nezakonitega izvora in da je ocena dopustnosti retroaktivnosti začasnega zavarovanja neposredno povezana z oceno dopustnosti retroaktivnosti odvzema premoženja nezakonitega izvora. Zato se Ustavno sodišče ne bo omejilo le na presojo ustavnosti začasnega zavarovanja odvzema premoženja nezakonitega izvora, ampak bo ocenjevalo tudi skladnost njegovega odvzema.

5. V skladu z ustaljeno ustavnosodno presojo se v primerih, ko izpodbijani predpis ne učinkuje neposredno, pobuda vložiti šele po izčrpanju pravnih sredstev zoper posamični akt hkrati z ustavno pritožbo. Predpostavka za vložitev ustavne pritožbe in pobude v takšnih primerih je tudi pogoj izčrpanosti takšnih pravnih sredstev po vsebini, kar pomeni, da mora pobudnik trditve o domnevni protiustavnosti ureditve, na podlagi katere temelji odločitev v njegovem primeru, uveljavljati že v postopku pred pristojnimi sodišči (tako že v sklepu Ustavnega sodišča št. U-I-330/05, U-I-331/05, U-I-337/05 z dne 18. 10. 2007, Uradni list RS, št. 101/07, in OdlUS XVI, 79). Pobudnica očitkov o protiustavnosti drugega odstavka 5. člena in tretjega odstavka 21. člena ZOPNI ni izčrpala po vsebini. Zato je Ustavno sodišče pobudo v tem delu zavrglo (2. točka izreka).

6. Ustavno sodišče je ustavno pritožbo sprejelo v obravnavo (3. točka izreka). V nadaljevanju postopka bo presodilo, ali so bile z izpodbijanimi sklepi sodišč kršene pritožnične človekove pravice in temeljne svoboščine, kot to zatrjuje pritožnica.

7. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 26. člena, tretjega odstavka 25. člena ter drugega odstavka 55.b člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 - uradno prečiščeno besedilo in 109/12 - ZUstS) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnici in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič - Horvat in Marko Šorli. Sodnica dr. Špelca Mežnar in sodnik dr. Marijan Pavčnik sta bila pri odločanju o zadevi izločena. Ustavno sodišče je sklep sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica

⇒

U-I-67/15-30
Up-316/15-30
22. 11. 2018

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi in v postopku za oceno ustavnosti pobude Marije Lovšin, Ribnica, ki jo zastopa Odvetniška pisarna Nikola Maslovarić, d. o. o., Ljubljana, na seji 22. novembra 2018

sklenilo:

1. Postopek odločanja o ustavni pritožbi zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Cp 426/2015 z dne 20. 2. 2015 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. P

2714/2014-V z dne 13. 1. 2015 in s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. P 2714/2014-V z dne 25. 11. 2014 se ustavi.

2. Pobuda za oceno ustavnosti petega odstavka 10. člena in prvega odstavka 57. člena Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11 in 25/14) se zavrže.

3. Pritožnica oziroma pobudnica sama nosi svoje stroške postopka pred Ustavnim sodiščem.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pritožnica z ustavno pritožbo izpodbija sklep Okrožnega sodišča v Ljubljani, s katerim je bilo podaljšano začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega izvora, sklep istega sodišča, ki je zavrnilo pritožničin ugovor, ter sklep Višjega sodišča v Ljubljani, ki je zavrnilo pritožničino pritožbo. Pritožnica zatrjuje kršitev pravice iz 14., 22., 23., 25., 27., 28. in 33. člena Ustave ter kršitev 2. in 155. člena Ustave. Hkrati vlaga tudi pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (v nadaljevanju ZOPNI). Peti odstavek 10. člena in prvi odstavek 57. člena ZOPNI naj bi bila v neskladju z 2. in 155. členom Ustave. Posledica povratne veljavnosti ZOPNI naj bi bilo tudi neskladje z drugim odstavkom 14. člena Ustave. Pobudnica oziroma pritožnica predlaga povračilo stroškov postopka pred Ustavnim sodiščem.

2. Ustavno sodišče je s sklepom št. U-I-67/15, Up-316/15 z dne 29. 3. 2018 ustavno pritožbo sprejelo v obravnavo. Hkrati je sprejelo pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti petega odstavka 10. člena in prvega odstavka 57. člena ZOPNI, v preostalem delu pa je pobudo zavrglo.

3. V skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) je bilo o sprejemu ustavne pritožbe obveščeno Višje sodišče v Ljubljani. Na podlagi drugega odstavka 56. člena ZUstS je ustavno pritožbo poslalo v odgovor nasprotni udeleženci v pravdi (tj. Specializiranemu državnemu tožilstvu – v nadaljevanju SDT), ki je odgovorilo na ustavno pritožbo. SDT v odgovoru poudarja, da je bilo začasno zavarovanje odvzema premoženja nezakonitega izvora odrejeno in podaljšano zakonito ter brez kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

4. Odgovor SDT je Ustavno sodišče poslalo pritožnici, ki je navedla, da gre v njenem primeru za identičen primer kot v odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-6/15, Up-33/15, Up-1003/15 z dne 5. 7. 2018 (Uradni list RS, št. 53/18), zato naj bi sodišče kršilo njeno pravico iz drugega odstavka 14. člena Ustave. Pritožnica je ponovila očitek kršitve pravice iz 22. člena Ustave.

5. Sklep o sprejemu pobude s priloženo pobudo je Ustavno sodišče na podlagi prvega odstavka 28. člena ZUstS poslalo Državnemu zboru, ki nanjo ni odgovoril. Svoje mnenje o pobudi je podala Vlada. Glede izpodbijanega prvega odstavka 57. člena ZOPNI pojasnjuje, da določbe ZOPNI pomenijo sistemsko celoto, katere namen je dosega javne koristi, ki se z zakonom zasleduje.

Izpodbijana določba naj ne bi bila v neskladju s 155. členom Ustave, saj naj bi šlo za nepravo retroaktivnost ali za ustavno dopustno retroaktivnost. Ureditev naj bi prestala t. i. strogi test sorazmernosti. Peti odstavek 10. člena ZOPNI pa naj bi določal le najdaljši čas trajanja finančne preiskave.

6. Mnenje Vlade je bilo vročeno pobudnici, ki je v odgovoru obrazložila, da določata peti odstavek 10. člena in prvi odstavek 57. člena ZOPNI nedopustno pravo retroaktivnost.

7. Pritožnica je v odgovoru na dopis Ustavnega sodišča št. Up-316/15 z dne 16. 10. 2018, naj v osmih dneh izkaže pravni interes za odločanje Ustavnega sodišča in v zvezi s tem navede, ali je bil postopek za odvzem premoženja nezakonitega izvora pravnomočno zaključen oziroma ali je bil pravnomočno ustavljen postopek za začasno zavarovanje, ter predloži tudi kopije vseh sklepov, ki so bili izdani v zvezi s tem, 2. 11. 2018 sporočila, da ocenjuje, da ne more izkazati pravnega interesa in da zato ustavno pritožbo umika.

B.

8. Ustavno sodišče je postopek odločanja o ustavni pritožbi ustavilo, ker je pritožnica umaknila ustavno pritožbo (1. točka izreka).

9. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes (prvi odstavek 24. člena ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj. Po ustaljeni ustavnosodni presoji mora pobudnik izkazati, da bo morebitna ugoditev pobudi privedla do izboljšanja njegovega pravnega položaja.

10. Pobudničin pravni interes za začetek postopka za oceno ustavnosti ZOPNI je temeljil na hkrati vloženi ustavni pritožbi, ki jo je pobudnica umaknila. Glede na to morebitna ugoditev pobudi ne bi mogla vplivati na njen pravni položaj. To pomeni, da pobudnica ne izkazuje več pravnega interesa za oceno ustavnosti petega odstavka 10. člena in prvega odstavka 57. člena ZOPNI. Zato je Ustavno sodišče njeno pobudo zavrglo (2. točka izreka).

11. Po prvem odstavku 34. člena ZUstS nosi v postopku pred Ustavnim sodiščem vsak udeleženec svoje stroške, če Ustavno sodišče ne odloči drugače. Navedena določba se po prvem odstavku 49. člena ZUstS uporablja tudi v postopku z ustavno pritožbo. Ker v obravnavani zadevi ni utemeljenih razlogov za drugačno odločitev, je Ustavno sodišče odločilo, kot izhaja iz 3. točke izreka.

C.

12. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 55.b člena, tretjega odstavka 25. člena, prvega odstavka 34. člena ter prvega odstavka 49. člena v zvezi s prvim odstavkom 34. člena ZUstS v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnici in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat in Marko Šorli. Sodnica dr. Špelca Mežnar in sodnik dr. Marijan Pavčnik sta bila pri

odločanju o tej zadevi izločena. Ustavno sodišče je sklep sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica

Vrsta zadeve:

ocena ustavnosti in zakonitosti predpisov in drugih splošnih aktov
ustavna pritožba

Vrsta akta:

zakon
posamični akt

Vlagatelj:

Marija Lovšin, Ribnica

Datum vloge:

6. 5. 2015

Datum odločitve:

22. 11. 2018

Vrsta odločitve:

sklep

Vrsta rešitve:

ustavitev
zavrženje

Objava:

Dokument:

US31683